

СТАН ТЕХНОГЕННОЇ ТА ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Гафіатуліна І.В.

*завідувач обласного методичного кабінету,
Навчально-методичний центр цивільного захисту
та безпеки життєдіяльності Полтавської області*

Вірченко Т.С.

*методист обласного методичного кабінету,
Навчально-методичний центр цивільного захисту
та безпеки життєдіяльності Полтавської області*

Литвин Т.М.

*методист обласного методичного кабінету,
Навчально-методичний центр цивільного захисту
та безпеки життєдіяльності Полтавської області*

Дудник В.В.

*к.т. н., старший викладач
кафедри безпека життєдіяльності
Полтавська державна аграрна академія
м. Полтава*

Розвиток промисловості та сільського господарства Полтавської області визначають значною мірою техногенно-екологічний стан її території. Незбалансований протягом довгих років розвиток народного господарства області обумовив екстенсивний характер природокористування, погіршення стану навколишнього середовища. Наявність великої кількості промислових комплексів, концентрація на них агрегатів і установок великої потужності, використання у виробництві небезпечних хімічних речовин збільшує вірогідність виникнення техногенних небезпек.

У народногосподарському комплексі України Полтавська область виділяється значною часткою по виробництву залізної руди, природного газу і газового конденсату, вантажних автомобілів, вагонів, електродвигунів, верстатів, алмазного інструменту, обладнання для харчової промисловості, трикотажу, м'яса і масла тваринного, олії, цукру. Провідними галузями промисловості є машинобудівна, паливна, гірничорудна, харчова.

Станом на 1 січня 2016 року загальна кількість суб'єктів господарювання в області становить 30510, у тому числі: 3822 сільськогосподарських, 3228 промислових, 2381 будівельне підприємство та інші.

Паливна промисловість працює на власних ресурсах природного газу і газового конденсату, меншою мірою – нафти і торфу. На території області налічується 115 нафтових і газових родовищ, експлуатується 814 нафтових та газових свердловин. Видобуток вуглеводнів в області складає близько 26% (по нафті і газовому конденсату) та 40% (по природному газу) загальнодержавних обсягів. Провідними нафтогазовидобувними підприємствами регіону є ГПУ «Полтавагазвидобування», НГВУ «Полтаванафтогаз», ТОВ СП «Полтавська газонафтова компанія» та ЗАТ «Нафтогазвидобування». Основу нафтогазопереробної галузі області становлять ПАТ Укртатнафта в м. Кременчуці та газопереробні заводи в селах Яблунівці, Качановому, Селещині та інші. Загалом в області налічується близько 19 нафтобаз, 342 АЗС та АГЗС.

Провідну роль у харчовій промисловості відіграють цукрова, м'ясна, молочна, хлібопекарська та кондитерська галузі.

Агропромислове виробництво є однією з провідних галузей економіки області, яка постійно розвивається. На 3822 підприємствах агропромислового комплексу працює 121,633 тис. робітників. Основою рослинництва області є виробництво зернових культур, цукрових буряків, соняшнику та сої. В тваринництві – виробництво м'яса, молока, яєць. Сільгоспугіддя складають 77,8% від площі земельних ресурсів області.

На території Полтавської області функціонує значна кількість об'єктів підвищеної небезпеки (Табл. 1)

Таблиця 1

**Порівняльна характеристика об'єктів
підвищеної небезпеки (ОПН) Полтавської області**

Найменування ОПН	Кількість об'єктів, од.		Чисельність населення в зоні ймовірної НС, тис. чол.		Ступінь зношування, %			
					Основних виробничих фондів		Систем захисту	
	2014 рік	2015 рік	2014 рік	2015 рік	2014 рік	2015 рік	2014 рік	2015 рік
Хімічно-небезпечні	48	48	2,68	2,68	76	77	76	77
Вибухо-небезпечні	281	282	3,52	3,52	59	58	59	58
Пожежо-небезпечні	7	8	-	-	70	70	58	57
Газопроводи, тис.км.	14	14	1,2	1,1	50	50	30	30
Нафтопроводи, тис.км.	4	4	0,9	0,8	60	60	50	50
Гідротехнічні споруди	18	18	31,4	31,3	90	90	90	90

Кожного року у Полтавській області трапляється значна кількість надзвичайних ситуацій та подій, внаслідок яких травмуються та гинуть люди.

Відповідно до «Державного класифікатора надзвичайних ситуацій ДК 019-2010», Порядку класифікації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру за їх рівнями, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.03.04 № 368 та наказу МНС України від 22.04.03 № 119 „Про затвердження Класифікаційних ознак надзвичайних ситуацій” протягом 2015 року в області виникли 9 (дев'ять) надзвичайних ситуацій об'єктового та місцевого рівня та 3780 (три тисячі сімсот вісімдесят) надзвичайних подій (Табл. 2).

Таблиця 2

**Порівняння надзвичайних ситуацій
та подій за 12 місяців 2015/2014 років**

№ з/п	Найменування показника	2015 рік	2014 рік	± %
1.	Надзвичайних ситуацій	9	5	80,0
2.	Надзвичайних подій, з них:	3780	3291	14,9
2.1.	<i>пожеж</i>	2414	1859	29,9
2.2.	<i>отруєння, в т.ч.:</i>	49	22	122,7
2.2.1.	<i>чадним газом</i>	9	10	-10,0
2.2.2.	<i>природним газом</i>	2	0	100,0
2.2.3.	<i>іншими речовинами</i>	38	12	216,7
2.2.4.	<i>грибами</i>	0	5	-100,0
2.3.	<i>ДТП</i>	921	1019	-9,6
3.	Загинуло осіб (всього)	378	391	-3,3
	<i>з них дітей</i>	16	18	-11,1
3.1.	<i>Виявлено загиблих на місці пожеж</i>	76	102	-25,5
3.2.	<i>Загинуло внаслідок пожеж</i>	66	85	-22,4
3.3.	<i>Внаслідок отруєнь, в т.ч.</i>	10	8	25,0
3.3.1.	<i>чадним газом</i>	6	8	-25,0
3.3.2.	<i>природним газом</i>	0	0	0,0
3.3.3.	<i>іншими речовинами</i>	4	0	100,0
3.3.4.	<i>грибами</i>	0	0	0,0
3.4.	<i>Внаслідок ДТП</i>	201	183	9,8
3.5.	<i>Внаслідок утоплення</i>	55	73	-24,7
3.6.	<i>Внаслідок інших подій</i>	34	50	-32,0
4.	Постраждало осіб (всього)	1447	1555	-6,9
	<i>з них дітей</i>	246	213	15,5

Зважаючи на вищезазначене, пріоритетним напрямком у роботі підрозділів ГУ ДСНС у Полтавській області, Навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Полтавської області та інших зацікавлених організацій є запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та ліквідація їх наслідків, навчання всіх верств населення діям при виникненні

надзвичайних ситуацій, профілактика нещасних випадків на виробництві та у побуті.

Література

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 24.03.2004 року № 368 „Про затвердження Порядку класифікації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру за їх рівнем”.

2. Державний стандарт ДК 019:2010 „Класифікатор надзвичайних ситуацій”, прийнятого та введеного в дію наказом Держспоживстандарту України від 11.10.2010 р. № 457.

3. Матеріали до щорічної доповіді „Про стан техногенної та природної безпеки в Україні”, Управління з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи Полтавської ОДА. – Полтава, 2016.